

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY, IMPLICATIONS AND RECOMMENDATIONS)

ในการวิจัยเรื่อง “สื่อที่เหมาะสมในการส่งเสริมการผลิตตามความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จังหวัดชุมพร” เป็นการให้ความสำคัญกับสื่อที่จะเข้าไปส่งเสริมเกษตรกรที่ผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมัน

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมในจังหวัดชุมพร 2) ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม 3) ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร 4) สื่อที่เหมาะสมในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม และ 5) ความแตกต่างระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกรกับความคิดเห็นที่มีต่อสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม และความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดชุมพร จำนวน 394 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 394 ฉบับ และเก็บข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดชุมพร ทำการประมวลผลข้อมูลด้วยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t -test และ F -test วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูลในรูปสถิติเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

(Summary)

ลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จังหวัดชุมพร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบสองในสาม เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.33 ปี โดยมีอายุสูงสุด 86 ปี และอายุต่ำสุด 22 ปี เกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรส เกือบสองในสามมีการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับ และมีฐานะในการดำเนินการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมเป็นเจ้าของกิจการ โดยมีรายได้มาจากการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมเฉลี่ย 25,451.01 บาทต่อเดือน

มีรายได้สูงสุด 150,000 บาทต่อเดือน และรายได้ต่ำสุด 1,000 บาทต่อเดือน นอกเหนือจากการผลิต ปาล์มน้ำมันแล้วผู้ข้อมูลบางรายยังได้ประกอบอาชีพจากการเกษตรชนิดอื่น คือ ทำสวนผลไม้ และ เลี้ยงสัตว์ และมีรายได้เฉลี่ย 10,314.28 บาทต่อเดือน สูงสุด 63,000 บาท และต่ำสุด 1,000 บาทต่อ เดือน และผู้ให้ข้อมูลบางส่วนประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ โดยมีรายได้เฉลี่ย 15,666.67 บาทต่อเดือน สูงสุด 250,000 บาท และต่ำสุด 1,000 บาท ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์ใน การทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย ประมาณ 9 ปี มีประสบการณ์มากที่สุด 35 ปี และน้อยที่สุด 1 ปี ครึ่งหนึ่งของผู้ให้ข้อมูลใช้แรงงานจากครัวเรือนในการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยใช้แรงงานในครัวเรือน เฉลี่ยประมาณ 2 คน มีแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 9 คน และต่ำสุด 1 คน เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.22) มีแปลงปลูกปาล์มน้ำมันเป็นของตนเอง มีขนาดแปลงปลูกปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 24.35 ไร่ แปลง ปลูกขนาดใหญ่สุด 900 ไร่ และขนาดเล็กสุด 1 ไร่ มากกว่าสี่ในห้าของผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อ รูปแบบของสื่อที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม คือ สื่อมวลชน มากที่สุด และประมาณสองในสามมีความต้องการรับรู้ข่าวสารจาก การเยี่ยมชมเกษตรกรของ เจ้าหน้าที่มากที่สุด และรองลงมาคือสื่อโทรทัศน์

ความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรม

ผลการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมที่มีต่อความ เหมาะสมของชนิดของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม พบว่า ความ คิดเห็นในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นด้วยระดับปานกลาง (3.22) ต่อความเหมาะสมของสื่อ ชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม และเมื่อจำแนกตามชนิดของสื่อ พบว่า ชนิดของสื่อที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมมากในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรม คือ การเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่ และโทรทัศน์ ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสม ในระดับปานกลางของชนิดของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม คือ 1) การ ติดต่อทางโทรศัพท์ 2) การสัมภาษณ์และการฝึกอบรม 3) การบรรยาย 4) การจัดทัศนศึกษา 5) การ สาธิต 6) การแสดงของจริงหรือตัวอย่าง 7) การฉายภาพยนตร์ และวิดีโอ 8) การแสดงสไลด์ 9) การ ฉายแผ่นโปร่งใส 10) การแสดงภาพพลิก และแผ่นภูมิ 11) การติดต่อทางจดหมาย 12) วิทยูกระจายเสียง และ 13) หนังสือพิมพ์ และความคิดเห็นที่มีต่อชนิดของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริม การผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมมีความเหมาะสมน้อย คือ 1) โปสเตอร์ 2) นิตยสาร และวารสาร และ 3) ใบปลิวและแผ่นพับ ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารและการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารและการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน พบว่าความคิดเห็นในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 1.54) เมื่อจำแนกตามปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้พบว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร ที่มีปัญหาและอุปสรรคมากในการรับรู้คือ การขาดการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร ที่มีปัญหาและอุปสรรคน้อยในการรับรู้คือ 1) มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทำให้ไม่สามารถรับรู้ข่าวสารได้ 2) เวลาที่มีการเผยแพร่ข่าวสารน้อยเกินไป 3) ไม่ทราบว่ามีเผยแพร่ข่าวสาร 4) ไม่เข้าใจภาษาพูด ภาษาราชการ และภาษาเทคนิค 5) ไม่ทราบว่ามีข่าวสารช่องทางใดบ้าง 6) อ่านหนังสือไม่ออก 7) บริเวณสภาพแวดล้อมมีเสียงดังรบกวน ไม่สามารถรับรู้ข่าวสารได้ 8) มีหนี้สินมากจนไม่มีเวลาคิดเรื่องการรับรู้ข่าวสาร 9) มีการปิดบังข้อมูลข่าวสารในหมู่เกษตรกรด้วยกัน และความเครียดจากการทำงาน ทำให้ไม่ยอมรับรับรู้ข่าวสาร 10) ระยะทางจากศูนย์ข้อมูลหรือหน่วยส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมกับที่อยู่ของเกษตรกรไกลกันมาก 11) ไม่มีเวลาว่างพอที่จะรับข่าวสารได้ 12) ข่าวสารที่ได้รับบกพร่อง หรือไม่ถูกต้อง 13) ไม่ชอบการเข้าสังคม หรือการพบปะผู้คนเพื่อรับรู้ข่าวสาร 14) ขาดช่องทางการสื่อสาร เช่น วิทยุ โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ 15) ข่าวสารไม่มีความน่าสนใจ ไม่ชวนให้ติดตามและข่าวสารที่มีการถ่ายทอดไม่ตรงกับความต้องการ และ 16) การปิดกั้นการรับข่าวสารจากอิทธิพลของการเมือง และข่าวสารมีความซับซ้อนจนไม่สามารถเข้าใจได้ ตามลำดับ

ความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม และปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ต่างกันในด้านของ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน และประเภทของสื่อที่มีความต้องการรับรู้ข่าวสาร มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนความต่างกันของผู้ให้ข้อมูลในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะในการดำเนินการผลิตปาล์มน้ำมัน ที่มาของรายได้ แรงงานในการผลิตปาล์มน้ำมัน ประเภทของแปลงปลูก และรูปแบบของสื่อที่มีความเหมาะสม มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

ส่วนความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารนั้นพบว่า ความต่างกันของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในด้านเพศ แหล่งที่มาของรายได้ ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน และประเภทของแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แต่ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะในการดำเนินการผลิตปาล์มน้ำมัน แรงงานในการผลิตปาล์มน้ำมัน รูปแบบของสื่อที่มีความเหมาะสม และประเภทของสื่อที่ต้องการรับรู้ข่าวสารที่ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสารในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

อภิปรายผล (Implications)

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีความคิดเห็นต่อรูปแบบของสื่อที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม คือ สื่อมวลชนต่าง ๆ โดยประเภทของสื่อที่ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับรู้ข่าวสาร คือ การเยี่ยมชมเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ รองลงมาคือ โทรทัศน์ และนิตยสารและวารสาร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการรณรงค์อย่างมีส่วนร่วมของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการ จำกัด เพื่อส่งเสริมการบริโภคนมจังหวัดเชียงใหม่ ของ กมลสร ลีสมมุติ (2544) ซึ่งได้ทำการศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการรับสื่อของประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารความรู้การบริโภคนมจากการดูโทรทัศน์ 1 – 3 ชั่วโมง รองลงมาคือ ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ 4 – 6 ชั่วโมง และใช้เวลาไม่แน่นอนในการดูโทรทัศน์ ตามลำดับ และเมื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการรับสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ใหม่ ๆ ของกลุ่มตัวอย่างในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารความรู้การบริโภคนมจากการดูโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารความรู้การบริโภคนมจากการอ่านหนังสือพิมพ์ และน้อยที่สุดคือได้รับข่าวสารความรู้การบริโภคนมจากเสียงตามสาย และแผ่นพับ ซึ่งเราจะเห็นว่าโทรทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทในการรับรู้ข่าวสารมาก จึงเป็นที่น่าสนใจว่าสื่อโทรทัศน์น่าจะเป็นสื่อที่ใช้ในการรณรงค์มากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาการรับสื่อภาคการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

พระชัย พิศชนวน (2545) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สื่อที่เกษตรกรเห็นว่าเหมาะสม และต้องการในงานส่งเสริม คือ สื่อวิทยากร สื่อการอบรม และสื่อเอกสารแนะนำ เป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ สำหรับสื่อที่เกษตรกรเห็นว่าทางราชการควรจัดทำเผยแพร่หรืออาจจัดจำหน่าย

คือ สื่อเอกสารแนะนำ สื่อแผ่นพับ และสื่อในกลุ่มจุลสาร วารสารและนิตยสาร เป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ

แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาการดำเนินการและการใช้สื่อเสียงตามสายเพื่อเกษตรกรในจังหวัดลำพูน ของ วิริยะ คล้ายแดง (2535) ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรแตกต่างกันบ้าง โดยสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่เปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือวิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ซึ่งพฤติกรรมการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรแตกต่างกันบ้าง โดยเกษตรกรจากเขตเกษตรหนาแน่นมีพฤติกรรมการรับฟังในด้าน “ฟังได้อย่างชัดเจน” “ฟังอย่างตั้งใจ” “ความเข้าใจในเรื่องที่ฟัง” “มีทัศนคติที่ดีต่อการกระจายเสียง” “ได้รับความรู้มากและนำไปใช้ประโยชน์ได้มาก” ที่มากกว่า

ข้อเสนอแนะ

(Recommendations)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม และความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขวางแผนการจัดรูปแบบการใช้สื่อในการส่งเสริมให้มีความเหมาะสมต่อไปจากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดที่มีต่อความเหมาะสมของชนิดของสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 คือ การเยี่ยมชมเกษตรกรของเจ้าหน้าที่ ดังนั้นกลยุทธ์ของการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันเจ้าหน้าที่จึงควรมีบทบาทและหน้าที่ในการให้การศึกษา แก่ประชาชน เป็นการยกระดับความรู้ให้สูงขึ้น ให้สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ โดยเจ้าหน้าที่จะมีหน้าที่ในการให้ทั้งข่าวสารและถ่ายทอดเทคโนโลยีตลอดจนความรู้ความเข้าใจในสาขาต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มชนในระดับต่าง ๆ กัน ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มและมวลชน ตามแต่โครงการในการส่งเสริมเผยแพร่นี้เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ชีวิตและความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น

2. จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา และประเภทของสื่อที่มีความต้องการรับรู้

ข้าวสาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสื่อในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกันทำให้เกิดพฤติกรรมการรับสื่อที่แตกต่างกัน แสดงว่า ลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จังหวัดชุมพรมีส่วนสำคัญต่อการรับสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน จึงต้องการที่จะคำนึงถึงลักษณะดังกล่าว ก่อนที่จะวางแผนการใช้สื่อ

3. จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.54 โดยความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาและอุปสรรคในการรับรู้ข่าวสาร ในการรับรู้สื่อมาก คือ ขาดการเอาใจใส่และให้ความสำคัญจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรจะมีการสร้างความน่าเชื่อถือ โดยเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการส่งเสริมการผลิตปาล์มน้ำมัน และเพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมจดจำ มีความรู้สึกที่ดี และสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ในเวลาที่รวดเร็ว เช่น เจ้าหน้าที่ต้องออกไปพบปะกับเกษตรกรในเวลาที่จำกัด ถ้ามีแผนภูมิหรือแผนภาพที่เตรียมเอาไว้แล้ว ไปประกอบการพูดก็จะทำให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป (Recommendation of Further Study)

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่องสื่อที่เหมาะสมในการส่งเสริมการผลิตตามความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรมจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอในการเก็บข้อมูลครั้งต่อไป

1.1 การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาไม่ได้เจาะจงในเชิงลึก ทำให้การตีความไม่ค่อยชัดเจนและไม่ครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรระบุขอบเขตในเชิงลึกและมีความชัดเจนมากขึ้น

1.2 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้ให้ข้อมูลในจังหวัดชุมพร ในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับหลายจังหวัดที่ปลูกปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปรและหัวข้อที่ควรวิจัย

2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาโดยใช้ตัวแปรต้นโดยเน้นเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอุตสาหกรรม จังหวัดชุมพร และตัวแปรตามเกี่ยวกับการให้บริการในเชิงลึก หรือเจาะจงให้มากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาภาพลักษณ์ของบริษัทอื่น ๆ ในทรนสะของประชาชนในหลายพื้นที่ เพื่อเปรียบเทียบ และนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงาน

